

OR-III, 17.10.7. 2021

Protokół

kontroli kompleksowej przeprowadzonej w Starostwie Powiatowym w Ostrowcu Świętokrzyskim

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli

Starostwo Powiatowe w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. Iłżecka 37, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski, tel. (41) 247 66 10, fax. (41) 247 69 65, e-mail: starostwo@powiat.ostrowiecki.eu, REGON 291018537, NIP 6611964718.

Starostą powiatu ostrowieckiego jest Pani Marzena Dębniak.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach: Michał Siwierski – Kierownik Oddziału ds. Informatyzacji i Spraw Społecznych – Przewodniczący zespołu oraz Kamila Odzimkowska – inspektor wojewódzki Oddziału ds. Informatyzacji i Spraw Społecznych – na podstawie imiennych upoważnień odpowiednio nr 487/2021 i Nr 486/2021, wydanych z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Pana Mariusza Paska.

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych

Kontrolę przeprowadzono w dniu 02 września 2021 r.

Dokonano wpisu do Książki kontroli pod pozycją nr 7/2021.

IV. Określenie przedmiotu i zakresu kontroli oraz okresu objętego kontrolą

Realizacja przez samorząd powiatowy zadań wynikających z art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2021 r. poz. 1249) za okres: od 1 stycznia 2020 r. do dnia kontroli.

Przedmiotem przeprowadzonej kontroli był:

1. Sposób opracowania, przyjęcia i realizacji powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
2. Sposób opracowania, przyjęcia i realizacji programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;

3. Sposób zapewnienia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
4. Sposób zapewnienia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej:
 - prowadzenie specjalistycznego poradnictwa;
 - prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej;
 - realizacji interwencji kryzysowej.

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków.

Ad 1. Sposób opracowania, przyjęcia i realizacji Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

Powiat ostrowiecki w okresie poddanym kontroli dysponował dwoma Powiatowymi Programami Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Ostrowieckim. Jeden z nich dotyczył okresu 2017 – 2020, a drugi 2021 – 2026. Program na lata 2017 – 2020 został przyjęty przez Radę Powiatu Ostrowieckiego Uchwałą nr XLV/272/2017 z dnia 29 sierpnia 2017 r. [zał. nr 1] natomiast program na lata 2021 – 2026 przyjęto Uchwałą nr XLII/258/2021 z dnia 28 kwietnia 2021 r., która weszła w życie z dniem podjęcia [zał. nr 2]. Wykonanie obu uchwał powierzono Zarządowi Powiatu Ostrowieckiego. W związku z powyższym należy stwierdzić, że w okresie od 01 stycznia do 27 kwietnia 2021 r. powiat ostrowiecki nie dysponował obowiązującym programem.

Dokumenty zostały wprowadzone na podstawie adekwatnych przepisów prawa. Zarówno Program na lata 2017 – 2020 jak i na lata 2021 - 2026 zawierają wprowadzenie do problematyki zjawiska przemocy, wskazują typy, formy i etapy zjawiska przemocy w rodzinie oraz mechanizmy jej powstawania. W dokumentach brak kompleksowej analizy zjawiska przemocy w rodzinie w ujęciu powiatowym, przedstawiono dane z poszczególnych gmin jednak nie zostały one przeanalizowane pod kątem diagnozy zjawiska i potrzeb do realizacji na poziomie powiatu. Dodatkowo Program na lata 2021 – 2026 nie zawiera harmonogramu realizacji zamierzeń, w związku z czym nie wiadomo kiedy i z jaką częstotliwością planuje się podejmowanie działań, co ze względu na kilkuletnią perspektywę realizacji założeń uniemożliwia weryfikację poziomu ich wykonania i możliwość podjęcia działań interwencyjnych. Takie ujęcie nie zapewnia także systematyczności i ciągłości podejmowanych działań.

Zgodnie z zapisami Programów monitorowanie ich realizacji odbywa się corocznie w ramach sprawozdawczości, uwzględniającej ocenę realizacji przyjętych w Programie wskaźników. W Programach nie wskazano terminu opracowania sprawozdawczości, realizatora sprawozdania, ponadto w Programie na lata 2021 – 2026 nie określono do kogo sprawozdanie będzie składane i kto oraz w jakiej formie odpowiedzialny jest za zbieranie danych dotyczących zrealizowanych zadań.

Sprawozdanie z realizacji Programu za lata 2017 – 2020 [zał. nr 3] nie stanowi odniesienia do planowanych działań, nie wskazuje stopnia ich realizacji, nie uwzględnia realizacji wszystkich założonych w Programie celów oraz wskaźników, a ujęte w nim dane są niezgodne z informacjami przekazywanymi w sprawozdaniu resortowym zamieszczonym w systemie CAS.

Przedstawiona do kontroli dokumentacja nie potwierdza działań na rzecz objęcia sprawców przemocy programami korekcyjno-edukacyjnymi, pomimo zapisów przyjętych w Programach.

W związku z różnicami danych w sporządzanej dokumentacji zachodzi brak możliwości stwierdzenia zakresu realizacji działań. Rozbieżności w zakresie danych stwierdzono w: sprawozdaniu z realizacji Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w powiecie ostrowieckim za rok 2020, złożonym w CAS sprawozdaniu resortowym z powiatu ostrowieckiego z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za okres I-XII 2020 r. [zał. nr 4] oraz Tabeli przekazanej do uzupełnienia na cele kontroli [zał. nr 5]:

Stwierdzone rozbieżności:

Działania realizowane w roku 2020	Sprawozdanie z realizacji Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w powiecie ostrowieckim za rok 2020 – termin przekazania: 12.04.2021	Sprawozdanie resortowe z powiatu ostrowieckiego z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za okres I-XII 2020 r – termin przekazania: 29.03.2021	Tabela przekazana do uzupełnienia na cele kontroli – termin przekazania: 02.09.2021
Liczba opracowanych i upowszechnianych materiałów informacyjnych	brak danych	(2.2.1) 1	(2.2.1) -----
Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie	339 osób - wg. wskazanej w sprawozdaniu analizy zbiorczej z gmin z terenu powiatu	(2.3.1) 3	(2.3.1) -----
Liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa	- pomoc psychologiczna – 12 osób (38 porad); - pomoc terapeutyczna	(2.3.1) 3 W tym - psychologicznego: 3; - socjalnego: 1	(2.3.1) -----

	(29 porad)		
Liczba osób poddanych różnym formom poradnictwa i wsparcia psychologicznego	51*	(4.4.2) 51*	(4.4.2) -----

*Wg weryfikacji przedstawionych do kontroli dokumentów 51 osób było zgłoszonych, natomiast ostatecznie potwierdzono obecność na szkoleniu 25 osób;

- 9 osób PCPR Ostrowiec Świętokrzyski;
- 3 osoby OPS Kunów;
- 1 osoba OPS Bałtów;
- 5 osób WTZ w Miłkowskiej Karczynie;
- 3 osoby OPS Waśniów;
- 4 osoby NPOW w Małachowie.

Za stwierdzone nieprawidłowości odpowiada Zarząd Powiatu Ostrowieckiego oraz Dyrektor PCPR w Ostrowcu Świętokrzyskim.

Ad 2. Sposób opracowania, przyjęcia i realizacji programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.

W przyjętym przez samorząd Powiatowy Programie Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Powiecie Ostrowieckim na lata 2017 - 2020 jako jedno z działań dotyczących poprawy jakości systemu działań profilaktycznych przyjęto opracowanie i realizację programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie. Natomiast w kolejnym Programie przyjętym na lata 2021 – 2026 nie zamieszczono w ogóle takiego działania. W całym okresie objętym kontrolą powiat ostrowiecki nie dysponował żadnym programem służącym działaniom profilaktycznym, o których mowa w art. 6 ust. 3 pkt 2 ustawy.

Za brak realizacji powyższego zadania własnego powiatu w okresie kontroli odpowiada Dyrektor PCPR

Ad 3. Sposób zapewnienia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.

Do dnia kontroli powiat ostrowiecki nie dysponował infrastrukturą w postaci ośrodka wsparcia dla osób doznających przemocy w rodzinie.

Podczas kontroli, w rozmowie z Dyrektorem PCPR ustalono, że w przypadku wystąpienia potrzeby, osoby wymagające wsparcia kierowane będą do Centrum Wsparcia i Rehabilitacji Społecznej – Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gorzycach (woj. podkarpackie). W dniu 02.06.2020 pomiędzy PCPR w Ostrowcu Świętokrzyskim, a Centrum Wsparcia i Rehabilitacji Społecznej – Specjalistycznym Ośrodkiem Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gorzycach zostało zawarte porozumienie o świadczeniu usług na rzecz osób znajdujących się w sytuacji kryzysowej [zał. nr 6]. W porozumieniu nie określono terminu jego obowiązywania ani liczby miejsc zapewniających bezpieczeństwo ofiarom przemocy, jak też zasad ich przyjmowania.

W dniach 14.01.2021 r. oraz 25.08.2021 r. sporządzone zostały notatki służbowe nr 1/2021 [zał. nr 7] i nr 2/2021 [zał. nr 8], w których znajduje się informacja ustalona na podstawie rozmowy telefonicznej, że Ośrodek dysponuje 30 miejscami oraz że zawarte Porozumienie jest aktualne.

Wykazy instytucji zapewniających wsparcie dla osób dotkniętych przemocą, miejsca schronienia tymczasowego, wykaz jednostek specjalistycznego poradnictwa pobrane z zasobów elektronicznych Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego, znajdują się w dokumentacji oraz na stronie internetowej PCPR, zostały także przekazane do instytucji pracujących z osobami potrzebującymi wsparcia, funkcjonujących na terenie powiatu (OPS-y, Policja).

Ad 4. Sposób zapewnienia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej:

- prowadzenie specjalistycznego poradnictwa;***
- prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej;***
- realizacji interwencji kryzysowej.***

Z informacji sporządzonej na potrzeby kontroli wynika, że w okresie objętym oceną prowadzono interwencje w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, skutkujące odebraniem dzieci z rodzin dotkniętych przemocą, w roku 2020 było to 8 dzieci, a w roku 2021 (do dnia kontroli) 6 dzieci. W okresie poddanym kontroli w sumie 7 dzieci zostało umieszczonych w rodzinie zastępczej oraz 7 w placówce opiekuńczo-wychowawczej.

Dokumentacja dotycząca postępowań wobec poszczególnych rodzin prowadzona jest w sposób uporządkowany, chronologicznie, przechowywana jest w siedzibie PCPR.

W związku z różnicami danych, wskazanych w tabeli protokołu zamieszczonej w punkcie Ad 1 w sporządzanej dokumentacji brak możliwości ostatecznego stwierdzenia czy prowadzone było poradnictwo specjalistyczne dla członków rodzin dotkniętych przemocą, a jeśli tak to dla jakiej liczby osób.

Zgodnie z informacją zamieszczoną w punkcie 5 ustęp 4 sprawozdania z realizacji Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w powiecie ostrowieckim za rok 2020 w ramach projektu „Razem różnie!”, realizowanego na podstawie RPOWŚ EFS na lata 2014 – 2020, w 2020 r. na terenie powiatu ostrowieckiego rozpoczął funkcjonowanie Punkt Interwencji Kryzysowej, który oferuje poradnictwo psychologiczne i prawne, pracę z osobami doświadczającymi przemocy domowej, terapię dla osób uzależnionych, terapię dla osób stosujących przemoc w rodzinie oraz konsultacje z pracownikiem socjalnym. Informacje dot. funkcjonowania PIK, zamieszczone zostały na stronie internetowej PCPR w Ostrowcu Świętokrzyskim.

VI. Wnioski z przeprowadzonej kontroli

1. Powiat ostrowiecki dysponował w 2020 roku Powiatowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie oraz aktualnym na dzień kontroli Powiatowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie przyjętym 28 kwietnia 2021 r. W związku z powyższym spełniony został wymóg określony w art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, jednak w okresie od 01 stycznia do 27 kwietnia 2021 r. powiat ostrowiecki nie dysponował obowiązującym programem.

Działania wykazane w sprawozdaniu za rok 2020 nie wyczerpują wszystkich założonych w programie celów.

Program na lata 2021 - 2026 nie określa harmonogramu działań, co ze względu na kilkuletnią perspektywę realizacji założeń uniemożliwia weryfikację poziomu ich wykonania i możliwość podjęcia działań interwencyjnych.

2. Do dnia kontroli powiat ostrowiecki nie dysponował infrastrukturą w postaci ośrodka wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie oraz ośrodka interwencji kryzysowej. Jako miejsce spełniające tę funkcję wskazano Centrum Wsparcia i Rehabilitacji Społecznej – Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gorzycach (woj. podkarpackie). W dniu 02.06.2020 pomiędzy PCPR w Ostrowcu Świętokrzyskim, a Centrum Wsparcia i Rehabilitacji Społecznej – Specjalistycznym Ośrodkiem Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gorzycach zostało zawarte porozumienie o świadczeniu usług na rzecz osób znajdujących się w sytuacji kryzysowej. W porozumieniu nie określono terminu jego obowiązywania, liczby miejsc zapewniających bezpieczeństwo ofiarom przemocy oraz zasad ich przyjmowania.
3. W okresie objętym oceną prowadzono interwencję w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, skutkującą odebraniem z rodziny małoletnich.

4. Powiat ostrowiecki nie dysponuje aktualnym na dzień kontroli programem służącym działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielanie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie. Sporządzone sprawozdanie z realizacji Programu nie zawiera informacji na temat organizowanych i prowadzonych działań profilaktycznych przy współudziale instytucji w postaci organizacji spotkań, prelekcji z rodzicami rodzin zagrożonych przemocą stanowiących element edukacyjny wobec rodziców/opiekunów w zakresie propagowania pozytywnych postaw rodzicielskich i metod wychowawczych w społeczności lokalnej.

Na podstawie ustaleń kontroli działalność kontrolowanej jednostki ocenia się **pozytywnie z nieprawidłowościami**.

VII. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

- sprawdzoną dokumentację;
- sprawozdania w Centralnej Aplikacji Statystycznej;
- rozmowę z Dyrektorem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Świętokrzyskim.

Wnioski wynikające z kontroli omówiono z w/w Dyrektorem.

VIII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Zgodnie § 18 Rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 3 czerwca 2011 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (Dz. U. nr 126 poz. 718) kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec

zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów.

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Protokół podpisali:

Ze strony kontrolującej:

Michał Jurek
Krzysztof Odumkowski

Ze strony kontrolowanej:

STAROSTA
[Signature]
Marzena Łębiak

Kielce, dn. 21.09.2021 r.

Ostrowiec, dn. *27.09* 2021 r.

[Signature]

Z up. WOJEWODY ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
[Signature]
Mariusz Posek
ZASTĘPCA DYREKTORA
WYDZIAŁU POLITYKI SPOŁECZNEJ I ZDROWIA